

Nieuwsbrief SR Updates - Nummer 01, 2018

Nummer 1, 2018

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:24](#) 09-01-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:18](#) 09-01-2018

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2018:16](#) 09-01-2018

RECHTSPRAAK

Falende klachten ten aanzien van medeplegen van artikel 161bis Sr door middel van een hennepkwekerij in een woning.

Advocaat-generaal A.E. Harteveld heeft geconcludeerd tot vernietiging van het bestreden arrest en tot terugwijzing van de zaak naar het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden teneinde op het bestaande hoger beroep opnieuw te worden berecht en afgedaan.

Het eerste middel komt met rechts- en motiveringsklachten op tegen de bewezenverklaring.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 161bis Sr. Daarom moet de in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende term 'elektriciteitswerk' geacht worden aldaar te zijn gebezigd in dezelfde betekenis als daaraan toekomt in dat artikel.

Het hof heeft geoordeeld dat de meterkast voor de stroomvoorziening in de woning aan de [a-straat 1] te Arnhem, kan worden aangemerkt als een 'elektriciteitswerk' als bedoeld in artikel 161bis en 9oter Sr. Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

In artikel 161bis Sr is straf bedreigd tegen onder anderen degene die opzettelijk een ten opzichte van een elektriciteitswerk genomen veiligheidsmaatregel verijdelt terwijl daardoor levensgevaar voor een ander te duchten is. Om in rechte het levensgevaar als vaststaand te kunnen aannemen, is vereist dat uit de inhoud van wettige bewijsmiddelen volgt dat dat levensgevaar inderdaad te duchten was. Dit betekent dat het levensgevaar ten tijde van het verijdelen van de veiligheidsmaatregel naar algemene ervaringsregels voorzienbaar moet zijn geweest. Van die vereiste voorzienbaarheid zal in de regel geen sprake zijn indien zich doorgaans geen personen in de nabijheid van het betreffende elektriciteitswerk bevinden.

Nu uit de gebezigde bewijsmiddelen kan worden afgeleid dat de verdachte en zijn mededader de stroomvoorziening ten behoeve van een hennepkwekerij hadden aangelegd op een wijze die niet voldeed aan de minimale voorschriften waaraan een elektrische installatie moet voldoen om de veiligheid te kunnen waarborgen en aldus de ten opzichte van een elektriciteitswerk genomen veiligheidsmaatregelen hadden verijdeld, terwijl dit geschiedde in een appartementencomplex waarin personen huizen en ook aanwezig waren, en

daadwerkelijk brand is ontstaan op de zolderruimte van het perceel, kunnen de bewijsmiddelen het oordeel van het hof dragen dat naar algemene ervaringsregels levensgevaar voor anderen voorzienbaar was. Het middel faalt ook in zoverre.

Het tweede middel klaagt dat de bewezenverklaring ten aanzien van het medeplegen niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

In de arresten HR 2 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3474, *NJ* 2015/390, HR 24 maart 2015, ECLI:NL:HR:2015:718, *NJ* 2015/395 en HR 5 juli 2016, ECLI:NL:HR:2016:1316, *NJ* 2016/411 heeft de Hoge Raad enige algemene overwegingen over het medeplegen gegeven, in het bijzonder gericht op de afbakening tussen medeplegen en medeplichtigheid. Voor de kwalificatie medeplegen is vereist dat sprake is van nauwe en bewuste samenwerking. Die kwalificatie is slechts gerechtvaardigd als de bewezenverklarde – intellectuele en/of materiële – bijdrage van de verdachte aan het delict van voldoende gewicht is. Een en ander brengt mee dat indien het ten laste gelegde medeplegen in de kern niet bestaat uit een gezamenlijke uitvoering, maar uit gedragingen die met medeplichtigheid in verband plegen te worden gebracht (zoals het verstrekken van inlichtingen, op de uitkijk staan, helpen bij de vlucht), op de rechter de taak rust om in het geval dat hij toch tot een bewezenverklaring van het medeplegen komt, in de bewijsvoering – dus in de bewijsmiddelen en zo nodig in een afzonderlijke bewijsoverweging – dat medeplegen nauwkeurig te motiveren. Bij de vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol in de voorbereiding, de uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip.

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof onder meer vastgesteld dat de in de woning van de verdachte aan de [a-straat 1] te Arnhem aangetroffen hennepkwekerij van de verdachte was, dat de verdachte een kennis, die geen elektricien was, heeft gevraagd om daarvoor de elektrische installatie aan te leggen, dat die installatie niet professioneel was en dat de verdachte zelf de kabels in de meterkast heeft gezien. Voorts heeft de verdachte verklaard dat hij eerder had gehoord dat in een wietplantage brand was ontstaan en dat een dergelijke brand kan ontstaan door kortsluiting of oververhitting. In dat verband heeft het hof nog overwogen dat een feit van algemene bekendheid is dat het aftappen van elektriciteit buiten de elektriciteitsmeter om meebrengt dat de veiligheidsmaatregelen die in de meterkast aanwezig zijn – zoals zekeringen en/of aardlekschakelaars – worden omzeild en dat daardoor brand kan ontstaan. Mede in aanmerking genomen dat de verdachte heeft verklaard dat hij verder niet heeft gecontroleerd of de in zijn opdracht aangelegde elektrische installatie veilig was aangelegd, geeft het oordeel van het hof dat de bijdrage van de verdachte aan het

bewezenverklarde 'opzettelijk een ten opzichte van een elektriciteitswerk genomen veiligheidsmaatregel vrijdelen terwijl daarvan gemeen gevaar voor goederen en levensgevaar voor anderen te duchten is' van voldoende gewicht is om de gedragingen van de verdachte als medeplegen van dit delict aan te merken, niet blijkt van een onjuiste rechtsopvatting. Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:16

Zaaknummer: 16/02344

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en V. van den Brink

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 161bis Sr

RECHTSPRAAK

OM niet-ontvankelijk in vervolging vanwege ‘ruisstrategie’ als opsporingsmethode?

Het middel klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat het Openbaar Ministerie niet-ontvankelijk in de vervolging moet worden verklaard en komt in het bijzonder op tegen het oordeel van het hof dat de wijze van opsporing in het onderhavige geval geen bijzondere risico's oproept voor de integriteit en beheersbaarheid van de opsporing.

Het hof heeft vastgesteld dat tijdens een verhoor door de politie aan de verdachte en een medeverdachte is medegedeeld dat naast de werkelijk weggenomen buit ook een fictieve buit, bestaande uit een enveloppe met een geldbedrag, is weggenomen, met als doel een gesprek tussen de beide verdachten over de overval en/of de buit op gang te brengen.

Aan de verwerping van het verweer strekkende tot niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de vervolging heeft het hof ten grondslag gelegd dat het melden van de fictieve buit niet meer dan een beperkte inbreuk heeft gemaakt op de grondrechten van de verdachte en niet zeer risicovol is geweest voor de integriteit en beheersbaarheid van de opsporing zodat bij die wijze van opsporing in het onderhavige geval geen sprake is geweest van schending van de beginselen van een behoorlijke procesorde, waardoor doelbewust of met grove veronachtzaming van de belangen van de verdachte aan diens recht op een eerlijke behandeling van zijn zaak is tekortgedaan.

Dat oordeel geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Niet-ontvankelijkverklaring van het Openbaar Ministerie in de vervolging komt als in artikel 359a Sv voorzien rechtsgevolg immers slechts in uitzonderlijke gevallen in aanmerking. Daarvoor is alleen plaats ingeval het vormverzuim daarin bestaat dat met de opsporing of vervolging belaste ambtenaren ernstig inbreuk hebben gemaakt op beginselen van een behoorlijke procesorde, waardoor doelbewust of met grove veronachtzaming van de belangen van de verdachte aan diens recht op een eerlijke behandeling van zijn zaak is tekortgedaan (vgl. HR 30 maart 2004, ECLI:NL:HR:2004:AM2533, NJ 2004/376, r.o. 3.6.5).

Dat oordeel is ook niet onbegrijpelijk, mede gelet op de in de overwegingen van het hof

besloten liggende vaststellingen omtrent:

- de ernst van het feit, te weten een woningoverval in de avonduren, waarbij de bewoners zijn bedreigd;
- het zonder resultaat zijn gebleven van andere opsporingsmethoden;
- de beperkte mate van misleiding, bestaande uit een enkele aan het strafbare feit gerelateerde mededeling over een fictieve buit;
- het verleend zijn van toestemming door de officier van justitie;
- de verslaglegging omtrent de inzet van het opsporingsmiddel en de aldus aan de rechter geboden mogelijkheid van controle daarop.

Het middel faalt.

De verdachte bevindt zich in voorlopige hechtenis. De Hoge Raad doet uitspraak nadat meer dan zestien maanden zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de aan de verdachte opgelegde gevangenisstraf van drie jaren.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak, maar uitsluitend wat betreft de duur van de opgelegde gevangenisstraf, vermindert deze in die zin dat deze twee jaren en elf maanden beloopt en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:18

Zaaknummer: 16/04441

Rechters: J. de Hullu, V. van den Brink, E.S.G.N.A.I. van de Griend, A.L.J. van Strien en M.J. Borgers

Advocaten: H.K. ter Brake

Wetsartikelen: 359a Sv

RECHTSPRAAK

Vormt een zelfgemaakt computerspel waarin aangevers figureren als schietschijven een bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht?

Advocaat-generaal P.C. Vegter heeft geconcludeerd tot verwerping van het beroep.

Het middel klaagt dat de bewezenverklaring van het onder 2 ten laste gelegde onvoldoende met redenen is omkleed, nu uit de bewijsvoering van het hof niet zonder meer kan volgen dat de verdachte [betrokkene 1] en [betrokkene 2] en [betrokkene 3] heeft bedreigd met enig misdrijf tegen het leven gericht.

Voor een veroordeling ter zake van bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht is in een geval als het onderhavige vereist dat de bedreiging van dien aard is en onder zodanige omstandigheden is geschied dat bij de betrokkene in redelijkheid de vrees kon ontstaan dat deze het leven zou kunnen verliezen (vgl. HR 7 juni 2005, ECLI:NL:HR:2005:AT3659, *NJ* 2005/448).

Het hof heeft vastgesteld – kort gezegd – dat het door de verdachte gemaakte computerspel met als titel '[naam bedrijf aangevers] massacre IV' online stond, dat de in de bewezenverklaring genoemde teksten en afbeeldingen op pagina's die werden gebruikt binnen dat spel waren geplaatst, dat de bedoeling van het spel was om poppetjes en konijnen met daarop foto's van de gezichten van de aangevers [betrokkene 1], [betrokkene 2] en [betrokkene 3] neer te schieten en dat tussen de verdachte en die aangevers een zakelijk geschil bestond.

Zonder nadere motivering, die ontbreekt, is het kennelijke oordeel van het hof dat bij de aangevers in redelijkheid de vrees kon ontstaan dat daadwerkelijk op hen zou worden geschoten en dat zij daarbij het leven zouden kunnen verliezen, niet begrijpelijk.

Voor zover het middel hierover klaagt, is het terecht voorgesteld.

De Hoge Raad vernietigt de bestreden uitspraak – voor zover aan zijn oordeel onderworpen – en wijst de zaak terug naar het Gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak in zoverre op het bestaande hoger beroep opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 09-01-2018

ECLI: ECLI:NL:HR:2018:24

Zaaknummer: 16/01512

Rechters: W.A.M. van Schendel, Y. Buruma en A.L.J. van Strien

Advocaten: M.D. Rijnsburger

Wetsartikelen: 285 Sr